

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

15 CHWEFROR 2023

Adroddiad gan: Arwyn Thomas – Rheolwr Gyfarwyddwr GwE

Pwnc: Ein Llais Ni

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Rhannu gwybodaeth gydag aelodau'r Cyd-bwyllgor am lwyddiant prosiect Ein Llais Ni a'r cynlluniau ar gyfer ehangu'r gwaith ymhellach.

2.0 Cefndir

2.1 Bwriad Ein Llais Ni yw amlygu pwysigrwydd llafaredd yng nghwricwlwm yr ysgol yng nghydestun y Gymraeg (ar draws yr holl ystod oed) a chynnig syniadau ar gyfer strategaethau y gall ysgolion/athrawon eu datblygu er mwyn annog a hybu medrau siarad a gwrando dysgwyr.

2.2 Mae'r gwaith wedi ei ddatblygu ar y cyd ag ysgolion ar draws rhanbarth y gogledd a Phrifysgol Bangor, gyda'r Athro Enlli Thomas (Dirprwy Is-Ganghellor Cynorthwyol – Y Gymraeg) sy'n arbenigwr rhyngwladol ar hyrwyddo sgiliau llafaredd a strategaethau addysgu dwyieithog, yn arwain yr ymchwil gweithredol.

2.3 Nod y prosiect yw:

- Datblygu addysgeg a chynnig syniadau ar gyfer strategaethau y gall ysgolion/athrawon eu datblygu er mwyn annog a hybu medrau siarad a gwrando dysgwyr, gan gynnwys defnyddio technoleg ddigidol i gyfoethogi.
 - Darparu Adnodd Dysgu Proffesiynol sy'n rhoi arweiniad ar gynllunio a chyfeiriad at adnoddau i athrawon fel y gallent roi cynnig ar strategaethau amrywiol yn ôl anghenion eu dysgwyr.
 - Darparu arweiniad i arweinwyr llafaredd ar y camau ymarferol y gellid eu dilyn yn strategol, yn ogystal ag adnoddau cefnogol i'w gwireddu.
 - Rhoi mynediad at ymchwil ac arferion effeithiol.
-

3.0 Materion i'w hystyried

3.1 Llwyddiant rhan 1 – amlinellir isod y prif ddatblygiadau ar gyfer rhan 1 o'r prosiect, rhwng y cyfnod Medi 2021 i Tachwedd 2022:

- Cyflwynodd 80+ o athrawon astudiaethau achos oedd yn rhoi sylw i effaith ar yr addysgu a'r dysgu gan ymdrin ag amrywiol themâu.
- Cynhaliwyd cyfweiliadau gan Brifysgol Bangor gyda'r athrawon sy'n rhan o'r ymchwil mwy dwys er mwyn gwerthuso effeithiolrwydd yr hyn gyflwynwyd i'r ysgolion gydol y flwyddyn.
- Lluniwyd Adnodd Dysgu Proffesiynol ar ffurf gwefan www.einllaisni.cymru (Cymraeg yn unig ar hyn o bryd) er mwyn coladu'r adnoddau. Mi fydd yr adnodd yma yn ddarpariaeth fydd ar gael yn genedlaethol ac i bob ysgol.
- Cwblhawyd adroddiad ymchwil gan Brifysgol Bangor er mwyn gwerthuso effeithiolrwydd y prosiect, gyda golwg ar adnabod heriau penodol a wynebwr o fewn ysgolion o ran y ffordd orau o gael plant i ddefnyddio eu Cymraeg a'r Sgiliau sy'n gysylltiedig a'i defnyddio.
- Mae myfyriwr o Brifysgol Bangor wedi cydweithio'n agos gyda'r Athro Enlli Môn Thomas ac wedi ymchwilio i'r maes. Mae hyn wedi arwain at gynhyrchu llyfryn ar gyfer ymarferwyr sy'n gyfeirlyfr cyflym i athrawon ar ddatblygu sgiliau llafaredd plant a phobl ifanc – 'O Enau Plant'. Mae'r adborth cychwynnol i'r adnodd yn gadarnhaol iawn.
- Cynhaliwyd digwyddiad 'Ein Llais Ni: Datblygu Siaradwyr y Dyfodol' ar 22 Tachwedd 2022. Cafwyd cyfraniad gwerthfawr gan ysgolion fu'n rhan o'r gwaith, cynrychiolaeth o Lywodraeth Cymru, Bwrdd Rheoli Ein Llais Ni, Prifysgol Bangor – darlithwyr a myfyrwyr, Swyddogion Awdurdodau Lleol, athrawon o ysgolion presennol y prosiect ac eraill sydd â diddordeb. Cafwyd adborth cadarnhaol ar ôl y diwrnod.
- Bwriedir ymestyn y gwaith ymhellach drwy barhau i ddatblygu'r wefan, hyrwyddo'r gwaith gyda'r YCG a chodi ymwybyddiaeth o gynnwys yr adnodd Dysgu Proffesiynol yn genedlaethol.

3.2 Mae'r Tîm Prosiect wedi amlygu'r camau nesaf yn dilyn gwerthusiad o'r gwaith yn rhan 1, ac wedi bod yn llwyddiannus yn dilyn cyflwyno cais am gyllid gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu ac ehangu'r gwaith ymhellach, sef rhan 2 o'r prosiect.

3.3 Bwriad yr adnodd ychwanegol yw i ddyfnhau'r gwaith gyda'r ysgolion presennol ac ehangu i fwy o ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog yn ogystal â datblygu darpariaeth gyfatebol ar gyfer ysgolion cyfrwng Saesneg, cyd-weithio ar ddarpariaeth ar gyfer ysgolion yn genedlaethol yn ogystal â chryfhau'r cyswllt efo'r Brifysgol a myfyrwyr AGA.

3.4 Y prif amcanion fydd:

- meithrin hunan hyder a lles dysgwyr, a'u datblygu'n gyfathrebwyr dwyieithog hyderus
- arbrofi â strategaethau (gan gynnwys defnyddio arfau digidol) er mwyn hyrwyddo sgiliau llafaredd yn y Gymraeg
- datblygu athrawon fel ymchwilwyr gweithredol – myfyrio ar ymchwil gyfoes, modelu strategaethau ar waith ac arfarnu'r llwyddiant trwy gyflwyno astudiaethau achos
- cynorthwyo athrawon i gynllunio'n fwy bwriadus er mwyn cefnogi a datblygu medrau siarad a gwrando'r dysgwyr yn y Gymraeg yng nghyd-destun Cwricwlwm i Gymru
- cynnig profiadau dilys i'r dysgwyr ddefnyddio eu Cymraeg mewn sefyllfaoedd amrywiol yn eu bywydau bob dydd trwy gydweithio â phartneriaid (asiantaethau/sefydliadau/unigolion).

- 3.5 O ran cynllunio a gweithredu rhan 2 o'r prosiect (Ionawr 2023 – Mehefin 2024), bwriedir:
- Penodi swyddog prosiect er mwyn hyrwyddo'r prosiect a'r wefan, yn ogystal a datblygu deunyddiau addysgu, cydlynu a chynnal hyfforddiant athrawon, ar-lein a wyneb yn wyneb. Bydd yn cysylltu ag ysgolion, yn aelod o dîm prosiect Ein Llais Ni ac yn cydweithio'n agos efo tîm ymchwil o Brifysgol Bangor. Bydd yn rôl greiddiol o fewn y tîm prosiect i sicrhau ein bod yn cyflawni'r holl dargedau ar amser ac o safon. Bydd yn defnyddio eu harbenigedd addysgu i gefnogi athrawon ar y camau ymarferol i ddatblygu llafaredd drwy roi Ein Llais Ni ar waith.
 - Penodi swyddog ymchwil Prifysgol rhan amser er mwyn gwerthuso'r gwaith a chefnogi ysgolion i hunanwerthuso eu hymchwil.
 - Datblygu dyluniad a chynnwys y wefan Dysgu Proffesiynol fel adnodd cenedlaethol.

- 3.6 Ar gyfer y cyfnod nesaf yn ogystal, byddwn yn datblygu'r prosiectau a ganlyn:

Prosiect 1: Ymestyn y gefnogaeth i ddatblygu medrau siarad a gwrando mewn Ysgolion Cyfrwng Cymraeg a dwy iaith drwy ddyfnhau'r gwaith efo'r ysgolion presennol ac ehangu i ysgolion cyfrwng Cymraeg eraill yn rhanbarthol a chenedlaethol.

- Datblygu cynnwys ac adnodd Dysgu Proffesiynol i ysgolion - cynllunio a datblygu adnoddau pellach i gyfoethogi cynnwys y wefan a rhoi arweiniad ar ffurf sesiynau digidol ac wyneb yn wyneb i athrawon sy'n rhoi Ein Llais Ni ar waith.

Prosiect 2: Cefnogaeth i ddatblygu medrau siarad a gwrando mewn Ysgolion Cyfrwng Saesneg.

- Peilota Ein Llais Ni mewn traws doriad o ysgolion cyfrwng Saesneg (cynradd ac uwchradd).
- Addasu'r adnodd Dysgu Proffesiynol sydd wedi ei lunio yn rhan 1 er mwyn cydfynd ag addysgeg cyflwyno'r Gymraeg mewn lleoliadau cyfrwng Saesneg.
- Cyd-weithio gyda phartneriaethau (awdurdodau a rhanbarthau) i ddatblygu'r gwaith.
- Cyd-weithio gyda thîm ymchwil Prifysgol Bangor er mwyn gwerthuso'r gwaith a chynnig argymhellion.
- Cyflwyno adnodd Dysgu Proffesiynol cyfatebol i'r hyn ddatblygwyd yn rhan 1 er mwyn cefnogi datblygiad llafaredd mewn lleoliadau cyfrwng Saesneg.

- **Prosiect 3:** Datblygu addysgeg darpar athrawon drwy gryfhau'r cyswllt efo AGA: Partneriaeth efo'r Brifysgol/GwE. Rhoi'r pecyn Dysgu Proffesiynol ar waith.

4.0 Argymhellion

- 4.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor gymeradwyo cynnwys yr adroddiad a'r cynlluniau i ddatblygu'r prosiect yn unol â'r targedau a osodwyd gan Llywodraeth Cymru.

5.0 Goblygiadau ariannol

- 5.1 Derbyniwyd dyraniad ychwanegol o hyd at £272,000 gan Llywodraeth Cymru yn dilyn cyflwyno cais am gyllid i ddatblygu ac ehangu'r gwaith ymhellach.

- 5.2 Bydd y cyllid yn cael ei ddefnyddio'n benodol i ddatblygu 'Prosiect 1: ymestyn y gefnogaeth i ddatblygu medrau siarad a gwrando mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwy iaith' a 'Prosiect 2: cefnogaeth i ddatblygu medrau siarad a gwrando mewn ysgolion cyfrwng Saesneg'.

6.0 Effaith o ran cydraddoldeb

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau cydraddoldeb newydd yn codi o'r adroddiad hwn

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn codi o'r adroddiad hwn

8.0 Ymgynghori a wnaed

8.1 Ymgynghori â Bwrdd Rheoli GwE.

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Swyddog Cyllid Statudol:

Cadarnhaf ein bod wedi derbyn llythyr cynnig cyfwerth â £272,000 fel nodir yn rhan 5 o'r adroddiad, a byddwn yn cydweithio gyda GwE i sicrhau ei bod yn gweithredu o fewn y dyraniad.